

Enerji Verimliliği ve tasarrufu bir takım oyunudur

İsta Türkiye Genel Müdürü Ömer Onat: "Yasa ve yönetmelikler enerji verimliliği konusunda her türlü fayda sağlayan, ürün, teknoloji, tedbir ve uygulamaları tavsiye etmekte, desteklemekte ve bunların uygulanması için de yasal yaptırımlar getirmektedir. Enerji Verimliliği ve tasarrufu bir takım oyunudur. Maksimum derecede verimlilik ve tasarruf birçok şartın yerine getirilmesi ile elde edilecektir."

Dünyada 26 ülkede faaliyet gösteren İsta'nın yaklaşık 2 yıl önce kurulan yeni şirketi İsta Türkiye'nin Genel Müdürü Ömer Onat ile Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği, ısı pay ölçer cihazları pazarı hakkında konuştu.

İsta'nın Türkiye'de yapılanmasından bahsedebilir misiniz?

İsta öncelikle enerji, su gibi tüketim verilerini çağdaş teknolojiler kullanarak okur ve tüketim değerlerini raporlar. İsta dünyada 26 ülkede, 5000 çalışanı ile 100 yılı aşkın bir süreden beri faaliyet göstermektedir. İsta Türkiye söz konusu hizmeti yaklaşık 20 aydan bu yana sunmaktadır. Özellikle Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği gereği; adil yakıt parası paylaşımı hizmeti vermektedir. Kısa süreden beri faaliyet gösteren bir kuruluş olmamıza rağmen, 2009 yılı beklentimizin çok üzerinde bir başarı grafiği sergilemiştir. İsta Türkiye' de kısa sürede yaklaşık 15.000 konuta hizmet verme mutluluğunu yaşamaktadır.

Türkiye' deki yapılanma uluslar arası sahada, artık bir İsta klasiği halini almış, 100 yıllık deneyimle kendini kanıtlamış bir yapılanmadır. Kısacası; müşteri memnuniyeti odaklı, ürün ve hizmet kalitesinden ödün vermeyen bir yapılanma söz konusudur. İsta kurumsal prensiplerini, ürün ve hizmetteki kalite güvencesini sözde değil, özde uygulayan bir şirkettir. İsta kendi işini kendi yapar, bayilik, iş ortaklığı vs geleneği yoktur. Şu sırada yurdun her köşesine ulaşmış ve ulaşabilecek güce sahiptir. Yaklaşık 20 kişiden oluşan, küçük fakat dinamik Türkiye ekibi, sahip olduğu teknoloji ve deneyimi ile İstanbul ve Ankara ofislerinden son derece başarılı bir çalışma sunmaktadır. İsta çalışanları sektörün en deneyimli kişilerinden seçil-

miş, titizlikle eğitilmişlerdir. İsta' da çalışabilmenin bir ayrıcalık olduğu çalışanlarca bilinir. Başarımızın sırrı İsta'ya özgü, tempo ve iş disiplinine ayak uydurmaktır. Mali ve İdari İşler, Teknik Destek, Satış ve Raporlama Hizmet bölümlerinden oluşan şirket yapısı, Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri olarak hizmet vermektedir. İşlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi, İsta Türkiye için özel geliştirilmiş Müşteri İlişkileri Sistemi (CRM) ve GPRS telsiz sayaç okuma teknolojisi sayesinde, sayaçlar merkezden okunmakta, abone-lerin tasarrufları raporlanmakta ve tüketim bedelleri adil bir şekilde paylaşılmaktadır. Artık sokaklara dökülerek sayaç okuma dönemi tarihe karışmıştır. İsta Türkiye gelişen iş hacmine orantılı, yeni bölge müdürlükleri açarak yapılanmasına devam edecektir.

İsta'nın merkezi sistemde ısı giderlerinin paylaşımı konusunda sunduğu ürün ve hizmetler hakkında bilgi verebilir misiniz? Merkezi ısıtma sistemlerinde, eski kat mülkiyeti yönetmeliğinde tanımlandığı gibi arsa payına göre veya apartman sakinlerinin hane sayısı dikkate alınarak eşit şekilde yakıt parası toplanmaktaydı. Aslında adil olan az yakanın az, çok yakanın çok ödemesi şeklinde olmasıydı. Buna çözüm varken, bunun yerine ekonomik tarafı düşünülmeden, bireysel ısınmada kısaca kombilerde çözüm arandı.

Ülkemizde elektrik, su tüketim bedeli sayaçların tespit ettiği tüketim değerlerine göre ödenirken, merkezi sistemle ısıtılan konutlarda ısı tüketim bedeli (yakıt parası) sayaçsız, kimin ne tükettiği tespit edilmeden toplanmaktaydı. Isı giderlerini ölçen, paylaşan ve bunu bireylere raporlayan teknolojiye Isı Giderleri Paylaştırma Sistemi adını veriyoruz. Adil yakıt parası

paylaşımı hizmeti sunabilmeniz için, ısı tüketimini ölçen cihazlara; kısacası sayaçlara ihtiyacınız vardır. Bu sayaçlar pay ölçerler, kalorimetreler ve sıcak su sayaçlarıdır. Genellikle kolonlu bina tipi diyerek tanımladığımız, eski tip konutlarda her radyatörün üzerine takılan cihazlara pay ölçer denir. Yeni tip bina tipleri genellikle kolektörlü bina tipleridir; kısacası sıcak su dairelere tek bir yerden, üst hattan girer ve daireye dağılıp alttaki hattan sisteme geri döner. Bu tip dairelerde bu hat üzerine kalorimetreler takılır ve dairenin ısı tüketimi hesaplanır. Sıcak su kullanımı kazandan yapılan bina tiplerinde, sıcak su sayaçlarına da ihtiyaç duyulacaktır. Ürünlerimiz ve hizmetimiz hakkında ayrıntılı bilgiyi www.ista.info.tr adresinden bulabilirsiniz. Ayrıca sizlere 0216 463 06 49 İstanbul, 0312 473 72 09 Ankara ofislerimizdeki arkadaşlarımız memnuniyetle yardımcı olacaklardır.

İsta sayaç teknolojisinin en gelişmiş cihazlarına sahiptir ve 100 yılı aşkın bir süredir "İstameter" adı ile sayaç teknolojisine adını vermiştir. Söz konusu sayaçlar birbirleriyle iletişim kurabilen radyo alıcı ve vericisine sahip, bilgi transferi yapabilen nitelikte sayaçlardır. Kaçak kullanıma izin vermeyen, güvenlik katmanlarına ve manyetik kapsüle sahip, hata payı sıfır, modüler, uzun ömürlü ve teknolojik gelişmelere uyarlanabilen esnek yapıya sahip, sayaç teknolojisine öncülük eden, özel ürünlerdir.

Gerek Enerji Verimliliği Yasası Gerekse, BEP Yönetmeliği'nin çıkarılmasını ve içeriklerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Enerji Verimliliği Yasası ilk defa Almanya'da petrol krizi sonrası yürürlüğe girmiştir. 1986 senesinde Almanya ve birçok Avrupa ülkesinde revize edilmiş, teknolojik gelişmelere göre uyarlanmış, güncelleştirilmiştir. Türkiye'ye bu yasa geçte olsa ithal etmiştir. Ne yazık ki, Türkiye'ye şartları göz önünde bulundurularak bir düzenleme yapılmamıştır. Halen anlaşılmayan, çelişkili ve tartışmaya açık maddeleri mevcuttur. Örneğin; sadece yetkili kişi ve kuruluşlarca ölçme/okuma/raporlama hizmeti verilmesi gerekirken, M-BUS sayaç taktırıp bahçıvan, kapıcı ve güvenlikçilere sayaç okutup, gider makbuzu ile aidat şeklinde yakıt parası tahsilatı yapmak, sadece bizim ülkemizde vardır.

Yargı kararlarını umursamadan, hizmet vermeden tahsilatın yapıldığı, sanki tüm vatandaşların elektrik, su ve gaz parasını vermiyor varsayımı ile hareket edilerek, vatandaş kendisi istiyor süsü verilerek, ön ödemeli sayaçların devreye alınması da son derece tartışmalıdır. Ülkemizde enerji kaçak kullanımı söz konusudur, bu noktada etkin tedbirler alınmaksızın, enerji verimliliğinden bahsetmek de çok akıllıca bir yol değildir. Kaçak kullanılan enerji ve suyun, ödemelerini muntazam yapan vatandaşa pay edilmesi de, adil olmadığı gibi, yasal bir uygulama da değildir. Diğer ülkelerde zamanla kademeli olarak şebekeler teknolojiye uygun yenilenmektedir, fakat ülkemizde halen onlarca sene öncesi satın alma talimat ve şartnameleri ile şebeke yönetimine teknolojik alt yapı oluşturulamayacak, eski sayaç satın almaları gerçekleştirilmektedir. Bu nedenden dolayı kaçak kullanım, okuma hataları ve yanlış sayımlar söz konusudur. Bu konu kıyıda köşede kaldığı için de tüketici bu noktada hakkını arayamamaktadır. Ülkemizde halen binlerce metre küp gaz satın alıp, çok daha fazlasını tüketiciye satan gaz dağıtım şirketleri vardır. Kısacası adil, şeffaf, güvenilir, verimli bir kültür oluşmamıştır. Ülkemizde kullanılmakta olan sayaçlar tek parçadan oluşan sayaçlardır, modüler yapıya sahip olmadıkları gibi entegrasyona, teknolojik gelişmelere kapalı sayaçlardır. Taşınmazın lastiği patladığında taşıtınızı değil, lastiğini değiştirirsiniz, ülkemizde arıza nerde olursa olsun sayacın tamamı hurdaya çıkar. Bu şekilde her defasında söküp yapılan kaldırımlarımız gibi, sayaçlarımızda işlem görmektedir. Birileri bundan yararlanırken, birileri de zarar görmektedir.

Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesi ile birlikte merkezi sisteme geri dönüş zorunlu tutuluyor. Bu düzenleme pazarı nasıl şekillendirecek?

Kombiler müstakil evler için tasarlanmıştır, toplu konutlarda can güvenliği sakıncası yanında, aynı zamanda daha maliyetlidir ve enerji tasarrufunu da mümkün kılmamaktadır. Dünyanın hiçbir başka yerinde binlerce toplu konut yaptırıp, bunlara merkezi sistem yerine, kombi taktırarak başka bir ülke de yoktur. Bu durumun ülke ekonomisine zararının sene yaklaşık 2 milyar dolar olduğu son zamanlarda basında dile getirilmektedir. Kısacası gelişmiş ülkelerdeki toplu konutlarda, daha ekonomik ve güvenli olan merkezi ısıtma sistemi kullanılırken, ülkemizde bu durumun yaklaşık otuz sene göz ardı edilmesine, biz bir anlam verememekteyiz. Bu durum şimdiye kadar merkezi sistem ile ısınan yerlerde, yakıt parasının adil bir şekilde bireysel paylaşılmasından kaynaklanmıştır. Isı giderlerini ölçen, paylaşımın bir sayaç takılması imkânı varken, merkezi sistemler söküp kombiler takılmıştır. Her geçen gün zamlanan doğal gazı bireyler artık ödeyemez hale geldiklerinde, çözüm aranmış ve nihayet gelişmiş ülkelerde yıllardır uygulanan pay ölçer sistemleri yeniden büyük bir heyecanla keşfedilmiştir. Bu durum milli menfaatler yerine, kişisel ve kurumsal menfaatlerin önde tutulduğu az gelişmiş ülkelere özgü bir durumdur. Enerji Verimliliği Yasası otuz sene rötar yaparak ülkemize getirilmiş olmasına rağmen, ülkemiz menfaatleri adına alınmış en önemli karardır. Bu düzenlemeler şüphesiz pazarı olumlu etkileyecek, kombi üreten doğru adrese ürününü ve hizmetini sunarken, kazan üreticileri de artık toplu konutlara ürün ve hizmetini sunacaktır. Bir kısım kombi üre-

ticilerinin, kazan üretimine yönelmeleri de son derece doğal olduğu kadar, oluşan rekabet ve hizmet yarışından vatandaş yararlanacak, sektör canlanacaktır. Verimsizliğin ve savurganlığın oluşturduğu milli servet kaybı, nihayet pazara geri dönecek, ekonomiye can verecektir. Enerji Verimliliği Yasasının bu noktada çok önemli katkısı olduğuna inanıyoruz. 2010 yılında yasanın etkin bir şekilde uygulanmasını, kaçak kullanıma izin vermeden, okuma hatalarının yaşanmadığı, hassas ve adil ölçüm yapabilen, yeni teknolojilerin uygulandığı, çağdaş bir ortamın oluşmasını bekliyoruz. Enerji, su tüketimi veri okuma/raporlama hizmetinin bu konuda uzman yetkili kişi ve kuruluşlar tarafından yapılmasını istiyoruz.

Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği, özellikle merkezi sisteme geçiş tüketiciye hangi kazanımları sunuyor?

Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği, şayet uygulanabilirse tüketiciye çok sayıda fayda sağlayacaktır. Yasa ve yönetmelikler enerji verimliliği konusunda her türlü fayda sağlayan, ürün, teknoloji, tedbir ve uygulamaları tavsiye etmekte, desteklemekte ve bunların uygulanması için de yasal yaptırımlar getirmektedir. Enerji Verimliliği ve tasarrufu bir takım oyundur. Maksimum derecede verimlilik ve tasarruf birçok şartın yerine getirilmesi ile elde edilecektir. Bu geçiş süreci içerisinde dış cephe ve çatı yalıtımlarının yapılması, tesisatın gözden geçirilerek, ısı kayıplarına ve verimsizliğe sebep olan tesisatın değiştirilmesi şarttır. Kireçlenmiş, pimleri yapışmış radyatör vanaları yerine, ısı ayarlı kaliteli vanaların kullanılması, ısı odaları gibi mimari tasarımlar, kaloriferi kapatıp açmak yerine kısımamız gerektiğini bilmek, yenilenebilir enerji teknolojilerini kullanmak, su tasarruf kartuşları temin

etmek ya da hortumla araba yıkamamak gibi verimliliği, tasarrufu artırıcı davranışlar gibi yüzlerce uygulama sayılabilir. İlerde EVD adı altında Enerji Verimlilik Denetçileri bu konuda bir taraftan tüketiciyi bilgilendirirken, bir taraftan denetimlerini de yapacaklardır. Şu sırada yasal yaptırımlar geçiş süreci nedeniyle uygulanamamaktadır. İleride caydırıcı yaptırımların mutlaka uygulanması şarttır. Dumansız bir ortam sürecinde olduğu gibi vatandaşlarımızın bu durumu sosyal sorumluluk olarak algılamasını, yasalara uymasını, kendi denetimini kendi yapar konumuna ulaşarak, savurganlık ile mücadele eden bir toplum kültürüne sahip olmasını ümit ediyoruz.

Bizde bir atasözü vardır, "zararın neresinden dönülürse kardır" diye. İşte özellikle merkezi sistem ısınmaya geçiş şimdiye kadar tasarruf edemediğimiz, daha doğru verimli kullanamadığımız enerji verimliliğini getirecek, vatandaşları zamlı yakıt paralarından kurtaracak, daha güvenli bir ortamda yaşamasını sağlayacak, can güvenliğini garanti altına alacak (zehirlenme, patlama vs.) gibi olası tehlikelerden koruyacaktır. Bilinçsiz enerji tüketimine son verilerek, küresel ısınma ve çevreye dost bir yaşam sahası oluşturulacağı da muhakkaktır. Milyarlarca dolar olarak ifade edilen milli servetin yok olmasının önüne geçilecektir. Türkiye ithal ettiği doğal

gazın % 38 'ini kışın dört ayda binalarını ısıtmak için tüketmekte, fakat ısınamamaktadır. Kısacası vatandaş artık daha ekonomik ısınacak ve adil bir şekilde yakıt parasını ödeyecektir. Az yakan az, çok yakan çok ödeyecek, adalet yerine gelecektir.

İnsanların sizin sunduğunuz ürün ve hizmetlere tepkileri nasıl?

Türkiye'de kısa sürede elde ettiğimiz sıradışı başarı; ürünlerimize ve hizmetimize duyulan olumlu yaklaşımın bir göstergesidir, diye düşünüyorum. Bu süreçte yaklaşık 15.000 konutta verdiğimiz hizmet, aldığımız övgüler gurur duyulacak nitelikte. Bu durum verdiğimiz hizmetin ne derece önemli ve tutarlı olduğunu göstermektedir. Ayrıca tüm çalışanlarımızın keyif alması ve bu işi bir iş olarak değil, sosyal sorumlulukları gereği, bir hizmet olarak yaptıklarını vurgulamaları hepimizi son derece mutlu etmektedir.

Yönetmelik ile birlikte ısı giderlerinin paylaşımına yönelik ürün pazarının büyüyeceği görülüyor. Sizin bu yüksek büyüme potansiyeline sahip pazardaki satış stratejiniz ve tüketiciye sunduğunuz hizmet hakkında bilgi verebilir misiniz?

Dünyada bu hizmeti hakkıyla sunabilen köklü şirket sayısı sınırlıdır. Türkiye' de

potansiyelin büyük olması, sektörde yeni sunucuların ortaya çıkmasına sebep olacaktır. Bu durum rekabet ortamı getirecek ve ülkemize, tüketiciye daha faydalı olacaktır. İsta yukarıda da değinildiği gibi mutlak müşteri memnuniyetini esas alan, müşteri odaklı, ürün ve hizmet kalitesinden ödün vermeyen, kurumsal prensiplerine sadık, sosyal sorumluluklarını bilerek, bir dünya markasına yakışır şekilde hizmet vermeye devam edecektir. İsta, İsta' yı seçen iş ortaklarına çeşitli ödeme olanakları sağlamaktadır. İsterse- nizi satın alır, isterseniz kiralayabilir veya on yıla kadar vade ile ödemelerinizi yapabilirsiniz. İsta için esas olan, ekonomik yetersizliklerden dolayı, vatandaşlarımızın tasarruf olanaklarını kaçırmalarını önlemektir. Önemsemeyecek bedeller ile bu sisteme sahip olabilir, bir an önce tasarruf programınızı başlatabilirsiniz. Söz konusu yatırım, elde edilen tasarruf ile yaklaşık beş ay gibi bir sürede kendini amorti etmektedir. İsta geleneğinde temsilcilik, bayilik gibi pazarlama stratejileri yoktur. İsta kendi işini kendi yapar, çünkü bu işin, deneyimi olmayan kişi ve kuruluşlarca yapılması imkânsızdır. Ülkemizde ne yazık ki farklı sektörlerden gelen şirketler de bu hizmeti sunmaya çalışmaktadırlar. Sektörde dünya markası, deneyimli yabancı şirketlerin dahi, yanlarına yerel şirketleri alarak bu pazarda etkin olmaya çalışmaları da bilinmektedir. Ülkemizde bu konuda yetkin, ehil, deneyimli yeterli insan gücü yoktur. Mutlaka işini iyi yapan, güçlü olan kazanacaktır.

Bu süreçte ülkemizde zaten var olan sayaç çöplüğüne ve adaletsizliğe yenilerinin katılmasını önlemek gerekecektir. Yasa ve yönetmeliklerde ki maddelerin bir kere daha tarafsız uzman bir çalışma komisyonu tarafından gözden geçirilmesi şarttır. Bu hali ile doğru, sağlıklı uygulama yapmak mümkün değildir ve istismara açık maddeleri vardır. Tüm mevcut eski dönemlerden kopyalanmış idari ve teknik satın alma şartnameleri güncelleştirilmek zorundadır. Bunlar yapılmadığı takdirde, eski dönemlerde yapılan yanlışlıklar tekrar edilecek ve beklenen tasarruf ve verimliliğe ulaşılması güç olacaktır. Yasalara ve yönetmeliklere uygunluk toplam kalite ve rekabet bilincinin oluşması açısından son derece faydalı olacaktır. Ekonomi canlanacaktır.